
Dokument ze zasedání

B10-0147/2024

23.10.2024

NÁVRH USNESENÍ

předložený v souladu s čl. 115 odst. 2 a 3 jednacího řádu

o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 nebo osm z jejích podkombinací, sestávajících z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D098493/04 – 2024/2834(RSP))

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

Odpovědní poslanci: Martin Häusling, Biljana Borzan, Anja Hazekamp

Usnesení Evropského parlamentu o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 nebo osm z jejích podkombinací, sestávajících z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D098493/04 – 2024/2834(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 nebo osm z jejích podkombinací, sestávajících z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D098493/04),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech¹, a zejména na čl. 11 a odst. 3 a čl. 23 odst. 3,
- s ohledem na hlasování Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva podle článku 35 nařízení (ES) č. 1829/2003 ze dne 8. července 2024, kdy nebylo vydáno stanovisko, a na hlasování odvolacího výboru ze dne 3. září 2024, kdy opět nebylo vydáno stanovisko,
- s ohledem na článek 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí²,
- s ohledem na stanovisko Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) ze dne 13. března 2024, které bylo zveřejněno dne 29. dubna 2024³,
- s ohledem na svá předchozí usnesení, kterými vyslovil námitku vůči povolení geneticky modifikovaných organismů (dále jen „GMO“)⁴,
- s ohledem na čl. 115 odst. 2 a 3 jednacího řádu,
- s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

---

¹ Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32003R1829>.

² Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32011R0182>.

³ Odborné stanovisko vědecké komise EFSA pro geneticky modifikované organismy k posouzení geneticky modifikované kukuřice MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 a 8 z 10 jejích podkombinací za účelem obnovení povolení podle nařízení (ES) č. 1829/2003 (žádost GMFF-2022-9170), EFSA Journal, 2024;22(4):8715, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8715>.

⁴ V osmém volebním období přijal Parlament 36 usnesení a v devátém volebním období přijal 38 usnesení, v nichž vyslovil námitky proti povolení GMO.

- A. vzhledem k tomu, že dne 7. října 2022 společnost Corteva Agriscience Belgium BV se sídlem v Belgii jménem společnosti Corteva Agriscience LLC se sídlem ve Spojených státech amerických a společnost Bayer Agriculture BV se sídlem v Belgii jménem společnosti Bayer CropScience LP se sídlem ve Spojených státech společně předložily Komisi žádost o obnovení povolení geneticky modifikované kukuřice MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 a osmi z jejích podkombinací (dále jen „geneticky modifikovaná kukuřice“);
- B. vzhledem k tomu, že dne 13. března 2024 přijal úřad EFSA k dotyčné žádosti kladné stanovisko, které bylo zveřejněno dne 29. dubna 2024;
- C. vzhledem k tomu, že geneticky modifikovaná kukuřice byla upravena tak, aby byla odolná vůči glufosinátu a glyfosátu a aby produkovala insekticidy („Bt toxiny“);

Nedostatečné posouzení doplňkových herbicidů

- D. vzhledem k tomu, že prováděcí nařízení Komise (EU) č. 503/2013⁵ vyžaduje provedení posouzení, zda předpokládané zemědělské postupy ovlivňují výsledek sledovaných vlastností; vzhledem k tomu, že podle uvedeného prováděcího nařízení je toto posouzení obzvláště důležité pro rostliny tolerantní vůči herbicidům;
- E. vzhledem k tomu, že naprostá většina geneticky modifikovaných plodin je geneticky modifikována tak, aby byla odolná vůči jednomu či více „doplňkovým“ herbicidům, které lze použít po celou dobu pěstování geneticky modifikované plodiny, aniž by plodina uhynula, jak by tomu bylo v případě, kdyby plodina nebyla vůči herbicidům odolná; vzhledem k tomu, že řada studií ukazuje, že geneticky modifikované plodiny, které jsou odolné vůči herbicidům, vedou k vyššímu používání doplňkových herbicidů, zejména kvůli výskytu plevelu odolného vůči herbicidům⁶;
- F. vzhledem k tomu, že pěstitelé geneticky modifikovaných plodin se při zajišťování jejich ochrany před plevelem dostávají do patové situace, kdy jsou z velké části, nebo zcela závislí na herbicidech, což je dáno systémem, který za geneticky modifikované osivo účtuje přírůžku, která dává smysl pouze tehdy, pokud pěstitelé, kteří toto osivo zakoupili, současně používají doplňkové herbicidy; vzhledem k tomu, že zvýšená závislost na doplňkových herbicidech v zemědělských podnicích pěstujících geneticky modifikované plodiny vede k tomu, že se plevel odolný vůči těmto herbicidům rychleji objevuje a šíří, což zemědělce dostává do začarovaného kruhu neustálého

⁵ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 503/2013 ze dne 3. dubna 2013 o žádostech o povolení geneticky modifikovaných potravin a krmiv v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 a o změně nařízení Komise (ES) č. 641/2004 a (ES) č. 1981/2006 (Úř. věst. L 157, 8.6.2013, s. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32013R0503>).

⁶ Viz např. Schulz, R., Bub, S., Petschick, L. L., Stehle, S., Wolfram, J. (2021) „Applied pesticide toxicity shifts toward plants and invertebrates, even in GM crops“, *Science* 372(6537), s. 81–84, <https://doi.org/10.1126/science.abe1148>; Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Geneticky modifikované plodiny odolné vůči herbicidům, plevel a herbicidy: přehled a vliv), *Environmental Management*, leden 2016;57(1), s. 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>; a Benbrook, C. M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. - the first sixteen years“ (Dopady geneticky upravených plodin na používání pesticidů v USA - prvních šestnáct let), *Environmental Sciences Europe*, 28. září 2012, sv. 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

používání herbicidů ve stále větším množství;

- G. vzhledem k tomu, že nadměrné používání herbicidů má negativní dopad na stav půdy a vody a na biologickou rozmanitost půdní i nadzemní fauny a flóry a zvyšuje expozici lidí i zvířat, potenciálně také v důsledku zvýšeného obsahu reziduí herbicidů v potravinách a krmivech;
- H. vzhledem k tomu, že glufosinát je klasifikován jako látka toxická pro reprodukci (1B), a splňuje proto kritéria pro vyloučení vymezená v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009⁷; vzhledem k tomu, že platnost povolení glufosinátu pro použití v Unii skončila dne 31. července 2018;
- I. vzhledem k tomu, že úřad EFSA dospěl v listopadu 2015 k závěru, že glyfosát pravděpodobně není karcinogenní, a Evropská agentura pro chemické látky dospěla v březnu 2017 k závěru, že jeho klasifikace není nutná; vzhledem k tomu, že Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny (specializovaná agentura Světové zdravotnické organizace zabývající se nádorovými onemocněními) v roce 2015 naopak označila glyfosát za látku, která u člověka pravděpodobně působí karcinogenně; vzhledem k tomu, že potenciálně karcinogenní účinky glyfosátu byly potvrzeny v řadě nejnovějších odborně recenzovaných vědeckých studií⁸;
- J. vzhledem k tomu, že se má za to, že posuzování reziduí a metabolitů herbicidů nalezených v geneticky modifikovaných rostlinách nespadá do působnosti vědecké komise EFSA pro geneticky modifikované organismy, a není proto v rámci postupu povolování geneticky modifikovaných organismů prováděno;

Nedořešené otázky týkající se Bt toxinů

- K. vzhledem k tomu, že z řady studií vyplývá, že po expozici Bt toxinům byly pozorovány vedlejší účinky pro imunitní systém a že některé Bt toxiny mohou mít adjuvantní vlastnosti⁹, což znamená, že mohou zvyšovat alergenicitu jiných proteinů, s nimiž přijdou do styku;
- L. vzhledem k tomu, že jistá vědecká studie zjistila, že toxicita Bt toxinů se může zvýšit rovněž v důsledku interakce s rezidui z herbicidních postřiků a že je nutné provést další studie o kombinovaných účincích vícenásobných genetických modifikací (geneticky modifikované plodiny, které byly upraveny, aby byly odolné vůči herbicidům a produkovaly insekticidy ve formě Bt toxinů)¹⁰; vzhledem k tomu, že

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj>). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32009R1107>.

⁸ See, for example, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610>, and <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>.

⁹ Přehled viz Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals“ (Přehled bezpečnostních a biologických účinků Cry toxinů z *Bacillus thuringiensis* u savců), Journal of Applied Toxicology, květen 2016, 36(36,5), s. 630–648, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252>.

¹⁰ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0278691516300722?via%3Dihub>

posuzování potenciální interakce reziduí herbicidů a jejich metabolitů s Bt toxiny do působnosti komise EFSA pro GMO nespadá, a při posuzování rizik se tedy neprovádí;

Bt plodiny: účinky na necílové organismy

- M. vzhledem k tomu, že na rozdíl od používání insekticidů, kdy k expozici dochází v okamžiku postřiku a po omezený čas poté, vede používání geneticky modifikovaných Bt plodin ke kontinuálnímu působení Bt toxinů na cílové a necílové organismy;
- N. vzhledem k tomu, že předpoklad, že Bt toxiny mají jediný cílově specifický způsob cílového účinku, již nemůže být považován za správný, a že nelze vyloučit účinky na necílové organismy; vzhledem k tomu, že se objevují informace o řadě dopadů na rostoucí počet necílových organismů; vzhledem k tomu, že v nedávném přehledu je zmíněno 39 recenzovaných publikací, v nichž jsou hlášeny významné nepříznivé účinky Bt toxinů na mnoho necílových druhů¹¹;

Zajištění rovných podmínek na celosvětové úrovni a dodržování mezinárodních závazků Unie

- O. vzhledem k tomu, že v závěrech strategického dialogu o budoucnosti zemědělství v EU¹² se Komise vyzývá, aby přehodnotila svůj postoj k uvádění dovážených zemědělsko-potravinářských produktů na trh a k jejich vývozu vzhledem k problémům, které jsou způsobeny rozdíly mezi normami Unie a normami jejich obchodních partnerů; vzhledem k tomu, že jedním z hlavních požadavků zemědělců během demonstrací v roce 2023 a 2024 byly spravedlivější vztahy ve světovém obchodu, které by byly v souladu s cíli pro zdravé životní prostředí;
- P. vzhledem k tomu, že zvláštní zpravodaj OSN pro právo na potraviny ve zprávě z roku 2017 dospěl k závěru, že nebezpečné pesticidy mají katastrofické dopady na zdraví, zejména v rozvojových zemích¹³; vzhledem k tomu, že podle cíle udržitelného rozvoje OSN č. 3.9 má být do roku 2030 podstatně snížen počet úmrtí a onemocnění způsobených nebezpečnými chemickými látkami, znečištěním ovzduší a kontaminací vody a půdy¹⁴;
- Q. vzhledem k tomu, že celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu (dále jen „rámec z Kchun-mingu a Montrealu“), který byl dohodnut v prosinci 2022 na konferenci COP15 Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti, obsahuje globální cíl snížit do roku 2030 rizika spojená s pesticidy alespoň o 50 %¹⁵;

¹¹ Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., 'Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design', RAGES 2020, s. 4, https://www.testbiotech.org/wp-content/uploads/2023/12/RAGES_report-Insecticidal-Bt-plants.pdf.

¹² „Strategic Dialogue on the Future of EU Agriculture - A shared prospect for farming and food in Europe“ (Strategický dialog o budoucnosti zemědělství EU – Společná perspektiva zemědělství a potravinářství v Evropě), září 2024, https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/171329ff-0f50-4fa5-946f-aea11032172e_en?filename=strategic-dialogue-report-2024_en.pdf.

¹³ <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food>.

¹⁴ <https://indicators.report/targets/3-9/>.

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_22_7834.

- R. vzhledem k tomu, že nařízení (ES) č. 1829/2003 stanoví, že geneticky modifikované potraviny a krmiva nesmí mít nepříznivé účinky na zdraví lidí a zvířat či na životní prostředí, a požaduje, aby Komise při přípravě návrhu rozhodnutí vzala v úvahu všechny související právní předpisy Unie a jiné oprávněné faktory významné pro projednávanou záležitost; vzhledem k tomu, že mezi tyto oprávněné faktory by měly patřit závazky Unie v rámci cílů udržitelného rozvoje OSN a Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti;

Snížení závislosti na dovážených krmivech

- S. vzhledem k tomu, že jedním z poučení z krize COVID-19 a probíhající války na Ukrajině je, že Unie musí ukončit závislost týkající se některých kritických materiálů; vzhledem k tomu, že předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová v pověřovacím dopise žádá kandidáta na komisaře Christopha Hansena, aby přezkoumal způsoby, jak snížit dovoz kritických komodit¹⁶;

Nedemokratické rozhodování

- T. vzhledem k tomu, že Parlament v osmém volebním období přijal celkem 36 usnesení o námitkách týkajících se geneticky modifikovaných organismů: z toho 33 usnesení ve věci uvedení potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů na trh a 3 usnesení ve věci pěstování geneticky modifikovaných plodin v Unii; vzhledem k tomu, že v devátém volebním období se proti uvedení geneticky modifikovaných organismů na trh vyslovil již ve třiceti dvou případech;
- U. vzhledem k tomu, že Komise geneticky modifikované organismy nadále povoluje, ačkoli sama uznává, že v této oblasti existuje demokratický deficit, členské státy s udělením povolení nesouhlasí a Parlament proti tomu vyslovuje námitky;
- V. vzhledem k tomu, že pokud v odvolacím výboru nehlasuje pro udělení povolení kvalifikovaná většina členských států, má Komise podle platných předpisů možnost rozhodnout, že povolení neudělí, takže není nutné provádět žádné legislativní změny¹⁷;
- W. vzhledem k tomu, že hlasování Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva dne 8. července 2024 podle článku 35 nařízení (ES) č. 1829/2003 nevedlo k vydání žádného stanoviska, což znamená, že kvalifikovaná většina členských států dané povolení nepodpořila; vzhledem k tomu, že k vydání stanoviska nevedlo ani hlasování odvolacího výboru, které proběhlo dne 3. září 2024;
1. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise překračuje prováděcí pravomoci stanovené v nařízení (ES) č. 1829/2003;
  2. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise není v souladu s právními předpisy Unie, neboť není slučitelný s cílem nařízení (ES) č. 1829/2003, který podle obecných zásad stanovených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002¹⁸ spočívá ve vytvoření základních předpokladů, které by umožnily zajistit

¹⁶ https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en

¹⁷ Podle čl. 6 odst. 3 nařízení (EU) č. 182/2011 Komise „může“, nikoli „musí“ přistoupit k vydání povolení, pokud se v odvolacím výboru kladně nevysloví kvalifikovaná většina členských států.

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví

vysokou úroveň ochrany lidského života a zdraví, jakož i zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, a ochrany zájmů v oblasti životního prostředí a zájmů spotřebitelů v souvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivy a současně zajistit účinné fungování vnitřního trhu;

3. vyzývá Komisi, aby vzala návrh prováděcího rozhodnutí zpět a předložila výboru nový návrh;
4. vyzývá Komisi, aby nepovolovala geneticky modifikované plodiny tolerantní k herbicidům kvůli souvisejícímu většímu používání doplňkových herbicidů, a tudíž i vyššímu riziku z hlediska biologické rozmanitosti, bezpečnosti potravin a zdraví pracovníků;
5. v této souvislosti zdůrazňuje, že povolení dovozu jakékoli geneticky modifikované rostliny tolerantní vůči herbicidům zakázaným v Unii, jako je glufosinát, za účelem jejího použití v potravinách nebo krmivech je v rozporu s mezinárodními závazky Unie vyplývajícími mimo jiné z cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje a Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti, včetně nedávno přijatého rámce z Kchun-ningu a Montrealu¹⁹;
6. očekává, že Komise bezodkladně dostojí svému závazku a předloží návrh, kterým zajistí, aby nebezpečné chemické látky, které jsou v Unii zakázány, nebyly vyráběny pro vývoz;
7. považuje za pozitivní, že Komise v dopise poslancům ze dne 11. září 2020 konečně uznala, že při rozhodování o povolení geneticky modifikovaných organismů je třeba zohledňovat otázku udržitelnosti²⁰; vyjadřuje však hluboké zklamání nad tím, že Komise nadále povoluje dovoz GMO do Unie, a to navzdory opakovaným námitkám Parlamentu a navzdory tomu, že její přístup nemá podporu kvalifikované většiny členských států;
8. znovu naléhavě vyzývá Komisi, aby zohlednila závazky Unie vyplývající z mezinárodních dohod, jako jsou Pařížská dohoda o klimatu, Úmluva OSN o biologické rozmanitosti a cíle udržitelného rozvoje OSN; opětovně žádá, aby k návrhům prováděcích aktů byla připojena důvodová zpráva, v níž se vysvětlí, jakým způsobem se v nich zajistí dodržení zásady „neškodit“²¹;
9. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.

---

obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32002R0178>).

¹⁹ V prosinci 2022 byl na konferenci COP15 Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti dohodnut celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost, který obsahuje globální cíl omezit do roku 2030 riziko spojené s používáním pesticidů alespoň o 50 % (viz: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_22_7834, <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>).

²⁰ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>.

²¹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu (Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2), bod 102.

